

REMISSVAR

2024-05-31

Till: Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.bb@regeringskansliet.se

Angående förslag till införande av gränsvärden för klimatdeklarationer av byggnader (Diarienummer: LI2023/02459)

Peab Sverige AB lämnar härmed sitt yttrande över innehållet i rubricerat remissunderlag.

Sammanfattning

Peab Sverige AB ställer sig positiv till förslaget. För att minska branschens klimatpåverkan och öka dess konkurrenskraft är klimatdeklarationer en nyckel. Peab stöder införandet av nationella gränsvärden samt utökad omfattning för dessa deklarationer, vilket kommer att bidra till en enhetlig och effektiv klimatomställning i hela landet.

Vi anser dock att nedan angivna kommentarer bör beaktas.

Peabs kommentarer till förslagen

GRÄNSVÄRDE

Övergripande är de föreslagna gränsvärdena i linje med branschstatistik och väl underbyggda av akademisk forskning. Det kan dock vara utmanande att anpassa och implementera dessa värden på nationell nivå på grund av regionala skillnader och geografiska förhållanden. Trots dessa utmaningar representerar de föreslagna värdena ett positivt steg mot att utveckla kunskap och processer inom byggsektorn, relaterat till dess klimatpåverkan.

1. Branschpassning: De föreslagna värdena är i överensstämmelse med reela aktuella branschnivåer, vilket säkerställer att de är inte i konflikt med genomförbarhet för de flesta byggprojekt.

2. Potential för positiv utveckling: Etableringen av dessa gränsvärden samt krav om utökad omfattning av beräkningsunderlag är ett betydande steg framåt för att förbättra byggsektorns förhållningssätt till klimatpåverkan. Detta främjar ökad medvetenhet och uppmuntrar hållbara metoder. Utvecklingen mot minimering av branschens klimatpåverkan skulle kunna påskyndas med ett mer ambitiöst grepp från Boverket om framtida skärpningar av de föreslagna gränsvärdena.

Genom att ta upp dessa punkter kan vi bättre förstå och navigera komplexiteten som finns vid implementeringen av nationella gränsvärden och säkerställa att de effektivt bidrar till uppfyllandet av våra klimatmål. Nedan följer specifika kommentarer som tar upp innehållet i rapporten:

Begrepp:

Sid 9

Grupp 2: Övriga byggnader där det saknas robusta referensvärden. Det införs ett gemensamt gränsvärde för denna grupp, som motsvarar 75-percentilen i referensvärdet för flerbostadshus.

Kommentar:

Att generalisera byggande inom denna kategori kan vara utmanande på grund av betydande skillnader i funktionalitet och karaktär. Det kan vara fördelaktigt att skapa separata kategorier för specifika typer av byggnader, såsom badhus eller sjukhusanläggningar, och som det framgår av de fortsatta studierna på sidan 215 kan det vara aktuellt att initialt ha en högre marginal på 85 %.

Sid 75

Gränsvärde för byggnader med blandade funktioner. Nivån för gränsvärden sätts viktat per kvadratmeter BTA av olika funktioners area i byggnaden, för byggnader med blandade funktioner.

Kommentar:

Det proportionella gränsvärdet för klimatpåverkan av byggnader med flera funktioner kommer att beräknas baserat på fördelningen av olika typer av bruttoarea (BTA), vilket gör det specifikt för varje projekt. En detaljerad förklaring av metodiken för denna beräkning behövs, tillsammans med identifiering av de ansvariga parterna som är involverade i att fastställa det projektspecifika gränsvärdet. Dessutom behövs stöd och verifiering av beräkningarna under implementeringsfasen för att säkerställa kvalitet och spårbarhet.

En ytterligare analys är att mätning av klimatpåverkan i kgCO₂e/m² BTA (area baserat) är en bra utgångspunkt för många byggnadstyper på grund av dess enkelhet och standardisering. Men för en övergripande bedömning kan det vara fördelaktigt att använda en kombination av enheter och metoder, som inkluderar både area baserade och användningsbaserade mätvärden, för att fånga hela spektrumet av en byggnads klimatpåverkan. Till exempel kan kgCO₂e/m³ vara mer representativt och relevant för att jämföra höghus där golvytan kanske inte återspeglar den faktiska byggnadens sammansättning och volym, såsom badhus. Det kan också vara mer relevant när man kommunicerar klimatpåverkan av mark.

UTÖKAD KLIMATDEKLARATION FRÅN 2027

Inte inkluderat i den nuvarande remissen. Peab lämnade synpunkter för kännedom.

Tillägget av ytterligare livscyklifaser i Klimatdeklarationsprocessen kommer att utgöra en betydande utveckling mot en mer omfattande utvärdering och åtgärdsplan med fokus på långsiktiga klimatvinster. Genomförandet av markarbeten och markförstärkning kan innebära vissa utmaningar, vilka behandlas i den sista kapitlet i denna rapport.

Det är positivt att Boverket erkänner att den biogena faktorn är en viktig fråga. Även om det ännu inte finns något förslag om att separat rapportera mängden bundet förnybart biogent kol i långlivade byggprodukter som har integrerats i byggnaden, indikerar byggsektorns intresse för frågan att det är en relevant aspekt att beakta. Viktigt dock att notera att EUs kommande föreskrifter kan påverka värdet av biogent kol utifrån vilket skogsbruk, där svenska produktionsskogsbruket med monokulturer inte är till sin fördel.

KLIMATDEKLARATION VID OMBYGGNAD FRÅN 2027

Inte inkluderat i den nuvarande remissen. Peab lämnade synpunkter för kännedom.

Begrepp:

Sid 10

Kravet gäller om ändringen innebär att byggnaden helt eller delvis tas i anspråk, eller inreds för ett väsentligen annat ändamål. Kravet gäller också om det i byggnaden inreds någon ytterligare bostad, eller någon ytterligare lokal för handel, hantverk, eller industri.

Kommentar:

Införandet av klimatdeklarationer för vissa ombyggnadsprojekt är ett positivt steg mot en mer omfattande reglering. Det nämnda förslaget antyder dock att ombyggnadsprojekt som inkluderar tillägg av industrilokaler kommer att omfattas av klimatdeklarationens omfattning. Detta står i kontrast till att byggnader avsedda för industriändamål inte omfattas av lagkravet och inte kommer att göra det även efter införandet av gränsvärdena. Detta bekräftas på sida 75, där det står: "Byggnader för industriändamål är dock undantagna från kravet på en klimatdeklaration och samma undantagsregel föreslås även att gälla då gränsvärden introduceras."

Därför kan ett mer detaljerat förtydligande behövas för att undvika missförstånd.

BERÄKNINGSMETODIKEN

Peab stöder beslutet att införa regler för att förbättra kvaliteten på klimatdeklarationer. En täckningsgrad på 80 procent och verifiering av 75 procent kommer att säkerställa mer exakta och trovärdiga klimatdata. Boverkets användning av konservativt satta generiska klimatdata samt möjligheten att använda schablonvärden för tillkommande byggdelar och specifika data för byggprodukter bidrar till ökad transparens och ansvar inom byggindustrin.

FÖRSLAG TILL GRÄNSVÄRDEN FRÅN 2030 OCH FRAMÅT

Begrepp:

Sid 125

Förslag 2030: En skärpning av gränsvärden sker vart femte år.

Kommentar:

En skärpning av gränsvärdet var 5:e årsperiod uppmuntrar till långsiktig, strategisk planering och kan leda till betydande tekniska och operativa förändringar. Ur ett marknadsperspektiv ger det stabilitet och förutsägbarhet för branschen, vilket underlättar betydande investeringar i åtgärder för att minimera klimatpåverkan och övergripande hållbarhet. Att ha en längre looperiod kan dock leda till att man försenar realiseringen och registreringen av fördelarna med miljöpåverkansminimeringsarbetet. Eftersom olika aktörer kommer att möta specifika utmaningar finns det en risk att försenade åtgärder vidtas för att klara gränsvärdena. Ur det perspektivet kan en bråkdel mindre skärpning varje år främja en kultur av ständig förbättring och anpassningsförmåga, vilket säkerställer stadiga framsteg och förmåga att reagera på ny utveckling. En stadig skärpning kan också säkerställa att regulatoriska åtgärder förblir relevanta och kan anpassas för att spegla nya teknologiska/data och marknadsförhållanden. Dessutom ger det mer omedelbara och konsekventa miljöfördelar och tar itu med utmaningarna med att minimera klimatpåverkan snabbare.

Sid 125

*Nivåer för gränsvärden 2030 avrundade till närmaste femtal - Grupp 2: Övriga byggnader
gränsvärde 345 kg CO₂e/m² BTA.*

Kommentar:

Peab ser en risk i att kontinuerligt skärpa standarderna för byggnader i kategori 2 utan tillräcklig forskning och klimatdata för att bedöma genomförbarheten av de föreslagna gränserna. Som Boverket noterade saknar byggnader i denna grupp detaljerade klimatpåverkningsdata, vilket gör det svårt att exakt kategorisera dem under en generell standard. Byggnader som hotell, sjukhus och kulturbyggnader har mycket olika användningsmönster, energibehov och operativa krav.

Att sätta specifika gränsvärden för dessa olika byggnader, särskilt de med komplex eller dåligt förstådd klimatpåverkan, kan lägga en orimlig börda på typer som sjukhus, som naturligt har högre energianvändning på grund av medicinsk utrustning. Detta kan också underskatta påverkan från andra byggnader, vilket leder till utmaningar att uppfylla generella klimatpåverkningsgränser.

Därför rekommenderas det att ytterligare undersöka alternativa strategier för byggnader i denna grupp och prioritera insamlingen av detaljerade klimatpåverkningsdata.

MARKARBETEN

Begrepp:

Sid 6

Markarbeten och markförstärkning = markstabiliserande åtgärder, kapillärbrytande skikt och dränering på platsen där byggnaden ska uppföras upp till isolering under grunden inklusive åtgärder två meter utanför byggnadens fasadliv. Åtgärder som rör mediaanslutning fram till isolering på marken ingår inte

Kommentar:

Att dela in en markarbeten i ett byggdelssystem kan medföra en del språkförbistring. Så pålning i sig som arbete är en markförstärkning men själva pålarna (stål- och betongpålar) räknas som en del av grundkonstruktionen. Här ser vi en risk för feltolkning mellan integrationen av byggdelstabeller på markarbetenas gränsvärden framöver. KC-pelare skulle kunna inkluderas i alla fall i en markförstärknings indelning av gränsvärden genom byggdelstabellell.

Sid 11

*Boverket föreslås också få i uppdrag att utreda om
staten bör överta ägande- och förvaltningsansvaret för klassningssystemet CoClass.*

Kommentar:

Vi ser positivt på att Boverket utreder detta vidare.

Sid 20

5 § Klimatdeklarationen ska omfatta samtliga delar av byggnaden från grunden och dess isolering.

Kommentar:

”Från grunden” som ordval i en lagstiftning kan vara en för grov förenkling. Speciellt med tanke på tvetydigheter kring indelning i byggdelstabellell kontra funktion. Speciellt om grundläggning framöver kommer att inkluderas enligt förslaget.

Sammanfattande tabell över byggdelar

Kategori	Ska inkluderas i klimatdeklarationen	Ska inte inkluderas i klimatdeklarationen
Bärande konstruktionsdelar - Grundläggning	Grundkonstruktion såsom platta på mark och exempelvis fundament, sutor, förstärkningsbalkar, voter och grundmurar Isolering under grund	Pålar och andra markåtgärder såsom exempelvis stabilisering och stödmurar Markarbeten som till exempel kapillärbrytande skikt och dräneringsgrus Rördragningar

Allmänt om framtida inkludering av mark i klimatdeklarationen.

Systemgränsen för markarbeten och markförstärkningar ska vara två meter utanför byggnadens fasadliv, enligt Boverkets förslag.

Peab ser positivt på beräkningar av markarbetens klimatpåverkan. Dock bör man ej dra en gräns två meter utanför byggnadens fasadliv då ett grundläggningsarbete ej kan beräknas endast från en fiktiv 2 meters gräns. Schaktning sker längre ut, en byggnad kan vara sammanslagen mellan två olika funktioner som tex flerbostadshus och friliggande garage/servicebyggnad mm. Att istället förhålla sig till en fastighetsgräns, där byggherren för fastigheten har rådighet, borde vara en lättare och mer riktig avgränsning för klimatberäkningen av markarbetet.

Vi ser inte markarbeten som möjliga att inkludera i gränsvärden framöver pga. de extremt stora skillnaderna i markens förutsättning, vilket ej kan jämföras mellan projekt. Likt den finska varianten. Däremot är vi eniga i Boverkets strategi om att räkna på belastningen från markarbetena och därmed öka kunskapsnivån för en viss typ av grundförhållandes klimatbelastning. Detta skulle kunna medföra ett kunskapsunderlag för kommuner framöver om konsekvensen av att etablera nya exploateringsområden där markförhållandena ej är gynnsamma (medför en hög klimatbelastning).

Peab Sverige AB

Detta remissvar har upprättats av:

Jean Linhares, Miljöspecialist, Affärsområde Bygg

Embla Winge (när det gäller markarbeten), Utvecklingsledare, Peab AB

Mattias Hedström (när det gäller markarbeten), Miljöspecialist, Affärsområde Anläggning

Kontaktperson: Jean Linhares, jean.araujo.linhares@peab.se, 070-7794186